

ชื่อเรื่อง-การค้นคว้าแบบอิสระ	แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตร ในตำบลดงมหาวัน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวนวลศรี ธีราช
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประสาน ดังสิกบุตร ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ถัดดา รุ่งวิสัย กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนีกร ทองสุขดี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาหลักสูตรในตำบลดงมหาวัน กิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในตำบลดงมหาวัน 2) ศึกษาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นและวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษาพบว่าตำบลดงมหาวันในจำนวน 12 หมู่บ้านมีแหล่งเรียนรู้ หรือแหล่งความรู้ที่มีความหลากหลายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ในระดับหนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้สำรวจ รวบรวม จัดหมวดหมู่ของแหล่งเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทบุคคล คือผู้ซึ่งมีความรู้ทักษะความสามารถเฉพาะทางจำนวน 13 ประเภท 50 ทักษะภูมิปัญญาจำนวน 258 คน ประเภท สถานที่ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน 4 กลุ่ม จำนวน 52 แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มศาสนสถาน โบราณสถาน กลุ่มหน่วยงานทางราชการ กลุ่มสถานประกอบการและกลุ่มสถานที่ทางธรรมชาติ ประเภท สิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในท้องถิ่น แบ่งตามลักษณะการใช้งาน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร กลุ่มสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ในการประมงและกลุ่มสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือนจำนวน 13 แหล่งเรียนรู้

จากนั้นได้นำมาสร้างเป็นระบบฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่น กับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในด้านศักยภาพของแหล่งเรียนรู้ พบว่า แหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในท้องถิ่นในตำบลดงมหาวัน ทั้ง 3 ประเภทตามที่กล่าวมานั้นแต่ละแหล่งเรียนรู้มีขีดความสามารถ มีสภาพความพร้อมเพียงพอต่อการที่จะนำไปพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือหลักสูตรสถานศึกษาได้ในระดับแตกต่างกัน เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ คือด้าน เวลา ของวิทยากรหรือผู้ประสานการเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรกรรมต้องประกอบอาชีพทุกวัน ด้านองค์ความรู้ ความลึกซึ้งในศาสตร์ที่เป็นระบบ ส่วนมากมีระดับการศึกษาพออ่านออกเขียนได้ ด้านกระบวนการถ่ายทอด การสื่อสารจิตวิทยาการเรียนรู้ ด้านวัยและสุขภาพ ความไม่สมบูรณ์ด้านกายภาพของแหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ สิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้ในท้องถิ่น และความปลอดภัย ด้านการให้ความสำคัญของสังคมชุมชนที่มีต่อบุคลากรภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ และขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ในชุมชน

Independent Study Title	Local Learning Resources of Environmental Education for Curriculum Development in Tambon Dong Maha Wan, King Amphoe Wiang Chiang Rung, Chang wat Chiang Rai	
Author	Miss Nualsri Tirach	
M. A.	Man and Environment Management	
Examining Committee	Asst. Prof. Prasarn Tangsikabuth	Chairman
	Asst. Prof. Ladda Rungvisai	Member
	Asst. Prof. Dr. Ratchaneekorn Tongsookdee	Member

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) investigate the environmental resources in Tambon Dong Maha Wan, Amphor Wiang Chiang Rung, Chiang Rai during the academic year 2001, and 2) examine as well as analyze the environmental resources' sufficiency for curriculum development.

After searching, gathering relevant documents, and interviewing key local experts, database was created based on diverse environmental resources in all 12 villages at Wiang Chiang Rung that can be utilized effectively as learning sources. Moreover, these resources were classified into three categories, i.e., persons (13 groups and 50 local wisdom skills), places (four groups and 52 places), and equipment (three groups : agriculture, fishery , and households). The researcher had analyzed these resources that are related and appropriated to contents in the 1978 Elementary Curriculum (Revised in 1990) and the 2001 Standard Education Curriculum. The samples for activities were also provided.

The researcher found that these resources were sufficient for utilization in teaching and learning. However, limitations were presented, i.e., timing and communication skills of local experts, distance and safety of those places, financial supports and awareness of these resources among people.